

FISR2

STRUCTURAL REFORMS BETTER INTEGRATED
WITHIN FISCAL FRAMEWORKS

ERP 2024-2026: INTEGRISANO PLANIRANJE I KOORDINACIJA

Metodološko uputstvo za utvrđivanje troškova sprovođenja
strukturnih reformi

CEF EXPERTS

SADRŽAJ

- I. Utvrđivanje troškova, budžetiranje i fiskalni uticaj
- II. Koncept Metodologije za procjenu troškova
- III. Objašnjenje Tabela 10a i 10b
- IV. Pouke o procjeni troškova koje treba upamtiti
- V. Primjeri

I. Koja je razlika između utvrđivanja troškova sprovođenja, budžetiranja i fiskalnog uticaja strukturnih reformi (SR)?

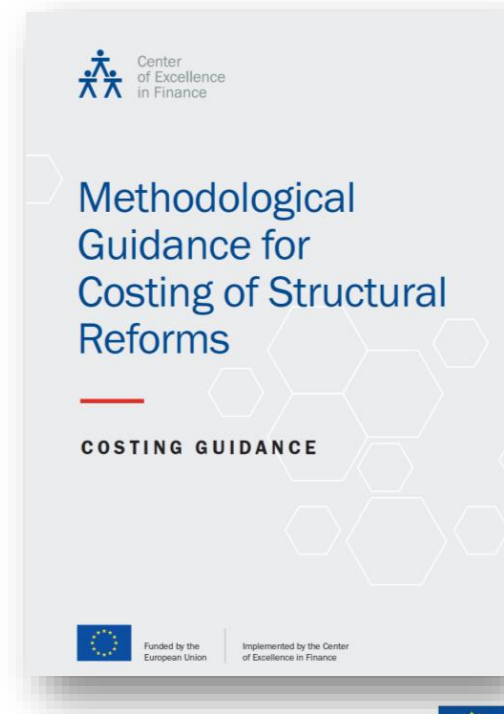
- **Utvrđivanje troškova SR** je procenjivanje rashoda potrebnih za sprovođenje SR.
- **Budžetiranje SR** je unošenje procijenjenih troškova u godišnje i srednjoročne državne budžete u mjeri u kojoj to dozvoljavaju fiskalni kapacitet, fiskalna pravila i drugi prioriteti finansiranja.
- **Fiskalni uticaj SR** predstavlja procjenu prihoda i rashoda (i eventualno zaduživanja) koje može izazvati sprovođenje SR.

Metodologija se odnosi na utvrđivanje troškova i budžetiranje SR.

II. „Šta prvo treba da uradim kada počnem sa utvrđivanjem troškova sprovođenja SR?“

Na sljedećim linkovima možete naći i pročitati Metodološko uputstvo:

- https://www.cef-see.org/files/Costing_Guidance.pdf
- https://www.cef-see.org/mnt/webdata/static/fisr/Costing_Guidance-SRB.pdf
- https://www.cef-see.org/mnt/webdata/static/fisr/Costing_Guidance-ALB.pdf
- https://www.cef-see.org/mnt/webdata/static/fisr/Costing_Guidance-TUR.pdf

II. Na šta se odnosi metodologija utvrđivanja troškova?

- SR iz Poglavlja 5 ERP-a
- Sastavni dio procesa definisanja SR
- Srednjoročni fiskalni okvir
- Isključivo onaj dio SR koji se tiče utvrđivanja troškova
- Isključivo javni izvori sredstava za finansiranje sprovođenja SR

II. Na šta se ne odnosi metodologija za utvrđivanje troškova?

- Prihodnu stranu

Ako sprovođenje SR dovodi do ostvarenja prihoda, oni se kvantifikuju i objašnjavaju u fusnoti tabele ili u narativnom dijelu. Prihodi nisu dio tabela za utvrđivanje troškova.

- Mjere koje se ne finansiraju iz bilo kojeg javnog izvora sredstava

Ako se jedan projekat finansira isključivo privatnim sredstvima riječ je o privatnoj investiciji, a ne strukturnoj reformi. Izuzeci su SR koje se finansiraju putem JPP.

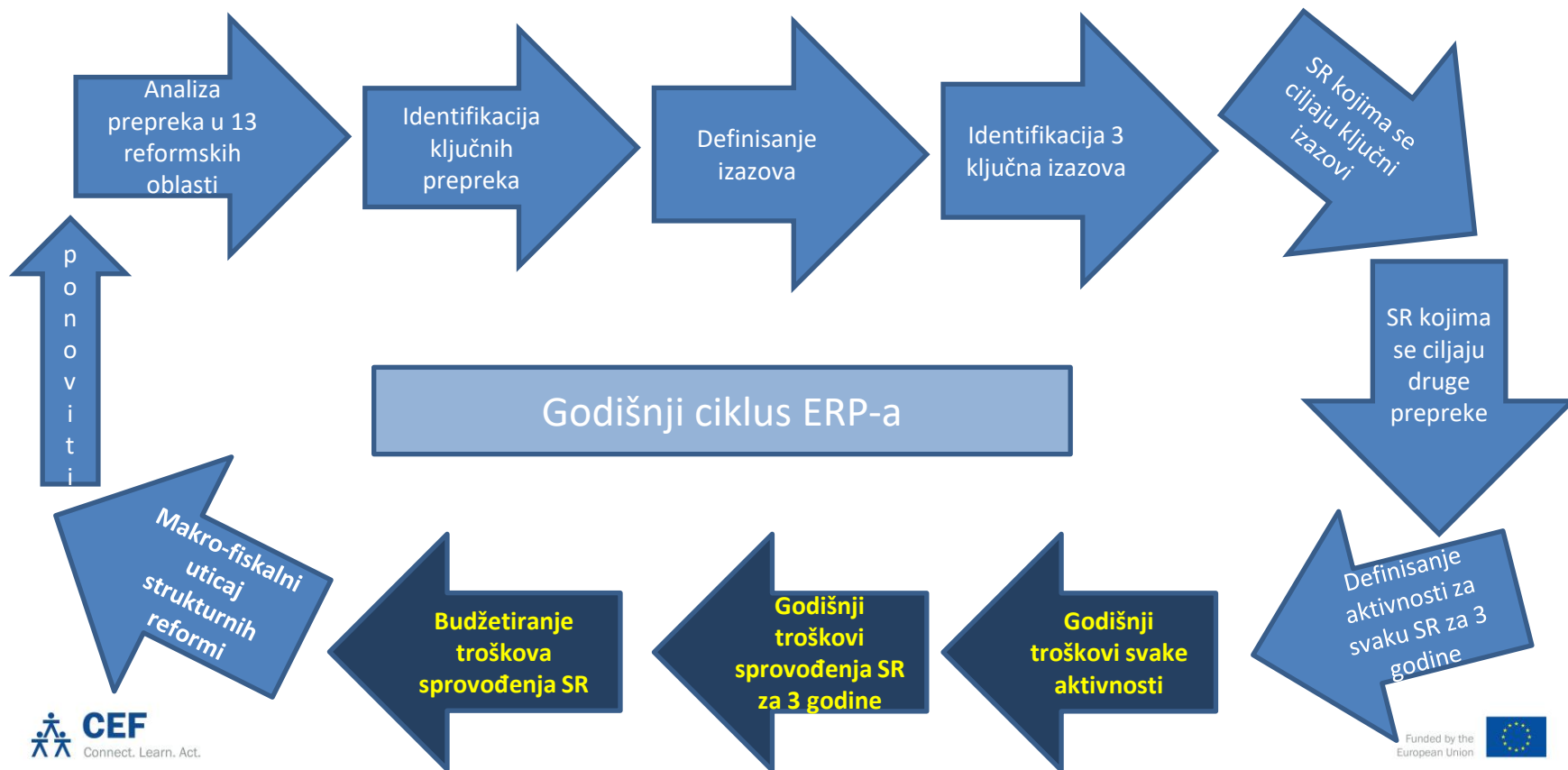
- Definisanje SR

Međutim, ako jedna SR nije dobro definisana u suštinskom smislu, njeni troškovi se ne mogu procijeniti na adekvatan način ili se uopšte ne mogu procijeniti.

- Prioritizacija SR

Međutim, ako se sprovođenjem jedne SR ne umanjí ili eliminiše prepreka ili se ne odgovara na ključni izazov konkurentnosti i ekonomskom razvoju, upotreba sredstava opredijeljenih u budžetu predstavlja traćenje novca poreskih obveznika.

II. Gde se utvrđivanje troškova sprovođenja SR nalazi u procesu ERP-a?

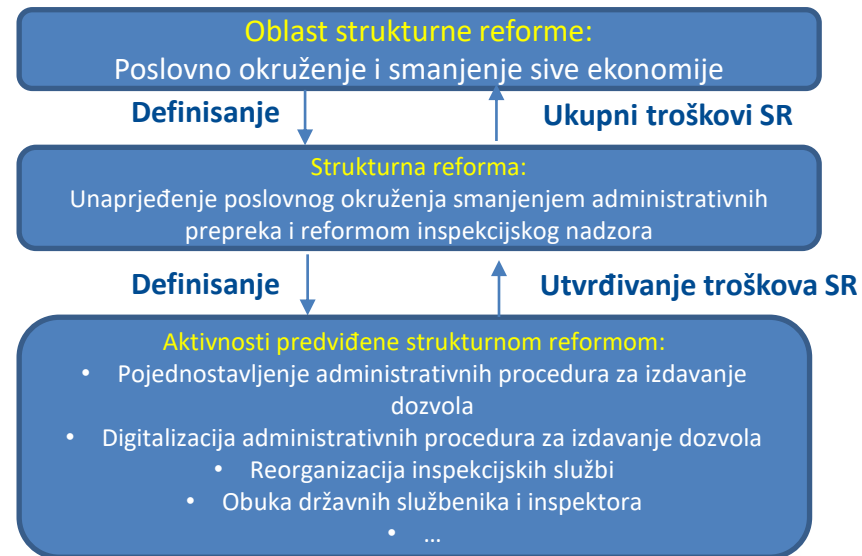

II. Od definisanja reformi „odozgo nadolje“ do utvrđivanja troškova „odozdo nagore“

Primjer 1

Primjer 2

II. Konceptualni elementi utvrđivanja troškova sprovođenja SR:

- Fokus samo na „dodatne troškove“ SR
- Fokus samo na neposredne fiskalne efekte SR prvog nivoa
- Sistematska kategorizacija troškova u vezi sa SR
- Sistematska kategorizacija izvora finansiranja sprovođenja SR

III. Tabele za utvrđivanje troškova sprovođenja SR iz „Smjernica za izradu ERP-a“

- „Smjernice za izradu ERP-a“ Evropske komisije pružaju osnovna objašnjenja o utvrđivanju troškova pojedinačnih SR
- Konkretnije, „Smjernice za izradu ERP-a“ sadrže obrasce tabela:
 - Tabela 10a o utvrđivanju troškova SR (iznos i struktura)
 - Tabela 10b o finansiranju SR (izvori finansiranja)

III. Godine i brojke u tabelama za utvrđivanje troškova

- **Bazna godina** je uvijek posljednja godina prije godine u kojoj je uvedena SR (X-1). Ona je obično navedena u fusnoti uz tabelu.
- **Godina X** je prva godina trogodišnjeg perioda na koji se odnosi izrađeni ERP.
- Na primjer:
 - U ERP-u za 2024-2026, Godina X je 2024, X+1 je 2025. i X+2 je 2026.
 - Ako se uvođenje nove SR planira za 2024, bazna godina je 2023. (X-1).
 - Ako se mjera prenosi a uvedena je u 2022, bazna godina je 2021. (X-3).
- Ako SR ne izaziva dodatne troškove, **troškovi su 0 EUR, odnosno polje se ne ostavlja prazno.**
- Troškovi se izražavaju u **hiljadama EUR.**

III. Tabela 10a iz „Smjernica za izradu ERP-a“:

Tabela 10a: Utvrđivanje troškova strukturne reforme: (NAZIV REFORME) (u EUR) (popuniti po jednu tabelu za svaku reformu)

Godina	Plate	Roba i usluge	Subvencije i transferi	Kapitalni rashodi	Ukupno
Godina X					
Godina X+1					
Godina X+2					

Metodološko objašnjenje tabele:

III. Kako popuniti Tabelu 10a (1)

- U tabelu se unose samo **dodatni troškovi** u poređenju sa baznom godinom.
- **Predznak dodatnih troškova** je pozitivan ako su troškovi u bilo kojoj od tri godine iznad troškova u baznoj godini, a negativan ako sprovođenje SR dovodi do „ušteta u troškovima“.
- U tabelu se unose samo **troškovi prvog nivoa**, odnosno oni koji nastaju neposredno kao rezultat sprovođenja SR. Ako SR proizvodi neposredne fiskalne prihode, oni se objašnjavaju u narativnom delu ili u opisu makroekonomskih i fiskalnih trendova.
- Koristi se **međunarodno prihvaćena kategorizacija** glavnih vrsta rashoda: plate, roba i usluge, subvencije i transferi i kapitalni rashodi.
- Za svaku kategoriju primenjuju se **standardizovani troškovi**. Ako to nije moguće, koristite **stručno mišljenje**.

III. Kako popuniti Tabelu 10a (2)

- **Plate:** bruto plate koje treba isplatiti za angažovanje **dodatnih zaposlenih** potrebnih za sprovođenje SR.
- **Roba i usluge:** obuka, stručne usluge, kancelarijska oprema i komunalije (najam prostorija, električna energija, putni troškovi, angažovanje konsultanata) itd.
- **Subvencije:** direktna ili indirektna davanja države fizičkim i pravnim licima u vidu gotovine, donacija ili poreskih olakšica (plaćanja tokom epidemije kovida-19, za električna vozila, izvozne subvencije, subvencije za zapošljavanje osoba sa invaliditetom ili mladih itd).
- **Transferi:** direktna davanja ili pomoć države bez davanja robe ili usluga u zamjenu za to (državne penzije, naknada za slučaj nezaposlenosti i zdravstvenu zaštitu, penzije državnih službenika itd).
- **Kapitalni rashodi:** državne investicije koje obuhvataju nabavke neposredno u vezi sa sprovođenjem SR (energetska infrastruktura, škole, bolnice, informacijski sistemi, mašine itd).
- **Ukupno:** zbir svih naprijed navedenih kategorija mora biti jednak vrijednosti polja „Ukupno“ iz Tabele 10b za svaku godinu.

III. Pristup utvrđivanju troškova „odozdo nagore“

U „Smjernicama za izradu ERP-a“ za Tabelu 10a navodi se:

„Ako se reforma sastoji od više aktivnosti, za svaku od njih potrebno je pripremiti podtabelu koja predstavlja osnovu za izradu ukupne tabele u kojoj se prikazuju troškovi utvrđeni za strukturnu reformu u celini – ove podtabele ne moraju da budu uključene u ERP.“

Pristup „odozdo nagore“ znači da bi prvo trebalo utvrditi troškove svake aktivnosti pojedinačno u skladu sa standardizovanim troškovima, a zatim bi trebalo izračunati ukupne troškove reforme kao zbir troškova svih aktivnost.

Utvrđivanje troškova reforme X (skraćeni naziv reforme) (u EUR)					
Godina	Plate	Roba i usluge	Subvencije i transferi	Kapitalni rashodi	Ukupno
Aktivnost 1 (kratak opis)					
X					
X+1					
X+2					
Aktivnost 2 (kratak opis)					
X					
X+1					
X+2					
Aktivnost 3 (kratak opis)					
X					
X+1					
X+2					
(nastaviti za sve aktivnosti u okviru ove reforme)					
Ukupni troškovi reforme X					
X	Zbir	Zbir	Zbir	Zbir	Zbir
X+1	Zbir	Zbir	Zbir	Zbir	Zbir
X+2	Zbir	Zbir	Zbir	Zbir	Zbir

III. Dopunska tabela za standardizovane cijene iz Tabele 10a

Može vam biti jednostavnije da izradite sopstvenu tabelu standardizovanih cijena po jedinici troškova odabranih kategorija.

Primjera radi, za zarade mogu postojati kategorije kao što su zaposleni na najnižem nivou, zaposleni na srednjem nivou i zaposleni na rukovodećim položajima. Ili, za robu i usluge, kategorije mogu biti kancelarijska oprema, komunalije, različite vrste obuke (u zemlji ili u inostranstvu) i angažovanje konsultanata (domaćih i međunarodnih).

Kategorija	Jedinica mjere	Cena
1. Zarade		
• Viši nivo	Mesec	
• Srednji nivo	Mesec	
• Niži nivo	Mesec	
2. Roba i usluge		
• Obuka		
- U inostranstvu	Osoba / godina	
- U zemlji	Osoba / godina	
• Konsultantske usluge		
- Domaće	Osoba / dan	
- Međunarodne	Osoba / dan	
• Kancelarijska oprema	Osoba / dan	
• Komunalne usluge	Osoba / dan	

III. Tabela 10b iz „Smjernica za izradu ERP-a“:

Tabela 10b: Finansiranje strukturne reforme: NAZIV REFORME) (u EUR) (popuniti po jednu tabelu za svaku reformu)

Godina	Budžet centralnog nivoa države	Lokalni budžeti	Drugi domaći izvori javnih finansija	IPA fondovi	Druga bespovratna sredstva	Projektne kredite	Tek treba da se utvrdi	Ukupno
Godina X								
Godina X+1								
Godina X+2								

Metodološko objašnjenje tabele:

III. Kako popuniti Tabelu 10b (1):

- Uzimaju se u obzir samo **javni izvori finansiranja**, uključujući tekuće prihode, bespovratna sredstva i sredstva IPA.
- U tabelu se unose **svi javni izvori finansiranja**, kako domaći tako i inostrani, i kako na državnom tako i na lokalnom nivou.
- **Planirane isplate sredstava** unose se u tabelu za odgovarajuće kategorije izvora finansiranja. Ne njihove obaveze, namjere ministarstava ili neki drugi interni planovi koji nisu odobreni!
- Svi izvori sredstava moraju biti **stvarno obezbijeđeni**.
- Koristi se **međunarodno prihvaćena kategorizacija** svih dostupnih izvora finansiranja.

III. Kako popuniti Tabelu 10b (2):

- **Budžet centralnog nivoa države:** stvarno obezbijedena sredstva iz centralnog državnog budžeta i u skladu sa srednjoročnim planom rashoda.
- **Lokalni budžeti:** stvarno obezbijedena sredstva iz lokalnih ili regionalnih budžeta i u skladu sa srednjoročnim planovima rashoda lokalnih samouprava.
- **Drugi domaći izvori javnih finansija:** stvarno obezbijedena sredstva iz fonda za zdravstveno osiguranje, fonda za penziono osiguranje i investicionih fondova koji se finansiraju od strane javnih preduzeća.
- **IPA fondovi:** samo potvrđeni projekti IPA, oni koji su blizu početka realizacije.
- **Druga bespovratna sredstva:** stvarno obezbijedena sredstva bilateralnih ili multilateralnih donatora, isključujući sredstva IPA.
- **Projektni krediti:** stvarno obezbijedena sredstva inostranih bilateralnih ili multilateralnih donatora, bez obzira na to da li se uplaćuju u budžet ili direktno korisnicima.
- **Tek treba da se utvrdi:** dio sredstava potreban za sprovođenje SR ali izvor finansiranja još nije utvrđen (u fazi pregovora). Prema „Smjernicama“ Evropske komisije, vrijednost ovog polja mora biti jednaka nuli u Godini X.
- **Ukupno:** zbir svih sedam prethodno navedenih kategorija; mora biti jednak vrijednosti polja „Ukupno“ iz Tabele 10a za svaku godinu.

III. Šta znači izraz „stvarno obezbjeđena“ sredstva?

Stvarno obezbjeđena sredstva

IV. Pouke o procjeni troškova koje treba upamtiti (1)

1. Strukturna reforma **bez procijenjenih troškova** je samo spisak želja
2. Kvalitetna procijenjena troškova je u korelaciji sa **kvalitetom definisanja strukturne reforme**
3. Po završetku procjene troškova, **najveći izazov u budžetiranju su fiskalna ograničenja**
4. **Tačno utvrđivanje troškova svake aktivnosti** omogućava tačno utvrđivanje troškova svake strukturne reforme
5. Procjena troškova ne podrazumijeva samo određivanje troškova strukturne reforme, već i definisanje **javnih izvora iz kojih će se ona finansirati**
6. Kada nacionalni finansijski planovi ne pokrivaju troškove u godinama X+1 i/ili X+2, **ne povećavajte finansiranje odobreno za godinu X**

IV. Pouke o utvrđivanju troškova koje treba upamtiti (2)

7. Što su **aktivnosti jasnije i preciznije formulisane i njihovi troškovi utvrđeni**, to je vaša pozicija u pregovorima o bužetu jača
8. **Saradnja je ključna** – procjenom troškova se ostvaruju najbolji rezultati kada „finansijski“ i „sektorski“ državni službenici sarađuju na utvrđivanju troškova kao tim (Ministarstvo finansija sa resornim ministarstvima, eksperti iz oblasti strukturne reforme sa zaposlenima u resornim ministarstvima)
9. Procijenjeni troškovi **moraju biti usaglašeni sa budžetskim kalendarom**
10. Fiskalni uticaj troškova SR treba da bude **usklađen sa makroekonomskim i fiskalnim okvirom**

V. Primjeri korišćenja Metodologije za procjenu troškova

Primjer 1

Povećanje inkluzivnosti predškolskog obrazovanja

OPIS mjere

Složena mjera koja obuhvata ulaganja, nabavku opreme, subvencije i novo zapošljavanje, i za koju se kombinuju različiti izvori finansiranja

KLJUČNI ASPEKTI METODOLOGIJE

Sistematsko definisanje kategorija troškova i izvora finansiranja

„Dodatni troškovi“ su troškovi u poređenju sa godinom pre uvođenja reforme

Opis mjere

Skupština je usvojila zakon o obaveznom predškolskom obrazovanju i vaspitanju počevši od pete godine starosti, uz prateće mjere za povećanje stope pohađanja predškolskog obrazovanja sa 75 na 100 odsto u roku od 3 godine.

Aktivnosti, troškovi i izvori finansiranja:

- Otvaranje 100 predškolskih institucija uz prosječne troškove od po 250,000 EUR (80% investicije pokrivene iz kredita Svetske banke; 20% oprema)
- Zapošljavanje još 300 vaspitača sa prosečnom bruto platom od 600 EUR
- Subvencije lokalne samouprave za siromašnije porodice, uz procijenjeni obuhvat 20% ukupnog broja djece i godišnje troškove od 960.000 EUR

Tabela za utvrđivanje troškova 10a (u 000 EUR)

Godina	Plate	Roba i usluge	Subvencije i transferi	Kapitalni rashodi	UKUPNO
X	360	1.000	192	4.000	5.552
X+1	1.080	2.000	480	8.000	11.560
X+2	2.160	2.000	960	8.000	13.120
UKUPNO	3.600	5.000	1.632	20.000	30.232

X: 20 ustanova; X+1, X+2: 40 ustanova

X: 50 novih vaspitača; X+1: 100; X+2: 150

X+1 i X+2: *troškovi obuhvataju sve novozaposlene vaspitače* (tj. i one zaposlene u godinama X i X+1), jer nisu bili zaposleni u godini pre uvođenja reforme (X-1), koja predstavlja osnovnu godinu za ovu tabelu.

Subvencije za siromašnije porodice takođe se uvode postepeno.

Tabela finansiranja 10b (u 000 EUR)

Godina	Budžet centralnog nivoa države	Lokalni budžeti	Drugi domaći izvori javnih finansija	IPA fondovi	Druga bespovratna sredstva	Projektni krediti	Tek treba da se utvrdi	UKUPNO
X	1.360	192				4.000		5.552
X+1	3.080	480				8.000		11.560
X+2	4.160	960				8.000		13.120
Ukupno	8.600	1.632				20.000		30.232

Subvencije za djecu

Izgradnja ustanova

Plate vaspitača
Opremanje ustanova

Primjer 2

Racionalizacija i restrukturiranje javnog preduzeća

OPIS mjere

mjera podrazumeva uštede budžeta

KLJUČNI ASPEKTI METODOLOGIJE

Tretman smanjenja budžetskih rashoda

Samo neposredni troškovi se unose u tabelu

Opis mjere

Vlada namjerava da restrukturiše javno preduzeće za železnički saobraćaj radi povećanja efikasnosti.

Aktivnosti, troškovi i izvori finansiranja:

- Godina X: smanjenje broja zaposlenih za 500 i plaćanje neizmirenih obaveza prema radnicima. Ušteda rashoda za plate u iznosu od 2,4 miliona EUR, plaćanje obaveza u iznosu od 5 miliona EUR
- Godina X+1: svojinska transformacija: konverzija dugovanja u kapital + otkup akcija manjinskih akcionara po ceni od 30 miliona EUR
- Godine X+1 i X+2: restrukturiranje poslovanja uz inostranu pomoć, ukupni troškovi konsultantskih usluga 0,5 miliona EUR
- Sve troškove će snositi budžet centralnog nivoa države

Tabela za utvrđivanje troškova 10a (u 000 EUR)

Godina	Plate	Roba i usluge	Subvencije i transferi	Kapitalni rashodi	UKUPNO
X	2.600	0	0	0	2.600
X+1	- 2.400	250	0	30.000	27.850
X+2	- 2.400	250	0	0	- 2.150
UKUPNO	- 2.200	500	0	30.000	28.300

Konsultanti i otkup akcija manjinskih akcionara.

X: 5.000 za plaćanje obaveza **manje** 2.400 na ime ušteda zarada.

X+1 i X+2: uštede za zarade su trajne (u poređenju sa godinom prije uvođenja reforme) i **unose se sa negativnim predznakom**.

Mogu se javiti sekundarni efekti, primjera radi troškovi doprinosa za socijalno osiguranje/osiguranje za slučaj nezaposlenosti za otpuštene radnike; dobit restrukturisanog preduzeća. Tabela za utvrđivanje troškova obuhvata **samo neposredne troškove mjere** a ne i ukupne fiskalne implikacije.

Primjer 3

Uvođenje fiskalnih kasa

OPIS mjere

mjera za unaprjeđenje naplate javnih prihoda

KLJUČNI ASPEKTI METODOLOGIJE

Obuhvat efekata na prihode u tabeli za utvrđivanje troškova

Slučaj bez dodatnih troškova

Opis mjere

Svi privredni subjekti koja imaju zakonsku obavezu uvešće fiskalne kase.

Aktivnosti, troškovi i izvori finansiranja:

- Godina X-1 (pre uvođenja reforme u ERP-u): usvojen zakon kojim je propisana obaveza uvođenja fiskalnih kasa. Razvijen je i testiran neophodni softver.
- Godina X: privredni subjekti nabavljaju i uvode fiskalne kase. Država daje poreski podsticaj od 500 EUR svakom od oko 10.000 privrednih subjekata koje uvode fiskalne kase (5 miliona EUR).
- Očekuje se povećanje prihoda od PDV-a za 75 miliona EUR godišnje, od čega jedna trećina ukupnog efekta (25 miliona EUR) već u godini X.
- Za sprovođenje mjere nije potrebno dodatno zapošljavanje.

Tabela za utvrđivanje troškova 10a (u 000 EUR)

Godina	Plate	Roba i usluge	Subvencije i transferi	Kapitalni rashodi	UKUPNO
X	0	0	0	0	0
X+1	0	0	0	0	0
X+2	0	0	0	0	0
UKUPNO	0	0	0	0	0

Fusnota: Očekivani dodatni prihodi ove mjere su 20 miliona EUR u godini X i 75 miliona EUR godišnje u godinama X+1 i X+2.

Trošak softvera nije uključen jer je on izrađen i plaćen prije uvođenja reforme u ERP (u godini X+1).

Nema novog zapošljavanja = dodatni troškovi jednaki nuli.

Očekivani efekti na prihode **navode se samo u fusnoti:**

Godina X: 1/3 očekivanih dodatnih prihoda (25 mil. EUR) minus očekivano smanjenje prihoda po osnovu poreskog podsticaja (5 mil. EUR). Godine X+1, X+2: efekat u punom obimu (75 mil. EUR).

Alternativan način podrške uvođenju fiskalnih kasa

Umjesto poreskog podsticaja, svaki privredni subjekat dobija subvenciju od 500 EUR (ukupno 5 mil. EUR)

Godina	Plate	Roba i usluge	Subvencije i transferi	Kapitalni rashodi	UKUPNO
X	0	0	5	0	5
X+1	0	0	0	0	0
X+2	0	0	0	0	0
UKUPNO	0	0	5	0	5

Fusnota: Očekivani dodatni prihodi ove mjere su 25 miliona EUR u godini X i 75 miliona EUR godišnje u godinama X+1 i X+2.

Subvencije za fiskalne kase su predstavljene u tabeli. Očekivani efekat na prihode za godinu X sada je veći za 5 miliona EUR jer nema smanjenja po osnovu poreskog podsticaja.

Primjer 4

Promovisanje obnovljivih izvora energije

OPIS mjere

mjera kod koje troškovi (rashodi) zavise od dostupnog finansiranja

KLJUČNI ASPEKTI METODOLOGIJE

Realno planiranje izvora finansiranja

Kategorija „tek treba da se utvrdi“ u tabeli finansiranja

Opis mjere

Država namjerava da subvencionise proizvodnju i potrošnju obnovljivih izvora energije (OIE).

Aktivnosti, troškovi i izvori finansiranja:

- Godina X: izrada softvera za tržišno orijentisane mehanizme podrške (aukcije i premije); 600.000 EUR za softver i 67.000 EUR za dodatno zapošljavanje
- Godine X+1 i X+2: isplata premija za potrošnju OIE u procijenjenom iznosu od ukupno 600.000 EUR.
- Godine X do X+2: subvencije za ulaganje u kapacitete za OIE finansirane iz sredstava međunarodne pomoći:
 - Sredstva IPA već programirana u iznosu od 5 miliona EUR ali isplata je uslovljena postojanjem tržišnog mehanizma
 - Potpisan sporazum o kreditu od 10 miliona EUR sa Svetskom bankom, koja je navela spremnost da odobri zajam od još 5 miliona EUR pod uslovom da se mjera pravilno sprovodi i da su početni rezultati sprovođenja dobri.

Tabela finansiranja 10b (u 000 EUR)

Počinjemo od ove tabele jer iznos subvencija zavisi od dostupnih sredstava.

Godina	Budžet centralnog nivoa države	Lokalni budžeti	Drugi domaći izvori javnih finansija	IPA fondovi	Druga bespovratna sredstva	Projektni krediti	Tek treba da se utvrdi	Ukupno
X	667			0		2.000	0	2.667
X+1	367			1.500		4.000	0	5.867
X+2	367			3.500		4.000	5.000	12.867
Ukupno	1.401			5.000		10.000	5.000	21.401

X: 600 softver, 67 plate
X+1, X+2: 300 premije, 67 plate

X: 0 jer su tržišni mehanizmi **uslov**
X+1, X+2: **manje učešće u X+1 iz predostrožnosti**

Već potpisan, **ali manje planirano u X iz predostrožnosti.**

Pregovori u toku, **sredstva još nisu obezbeđena.**

Tabela za utvrđivanje troškova 10a (u 000 EUR)

Godina	Plate	Roba i usluge	Subvencije i transferi	Kapitalni rashodi	UKUPNO
X	67	600	2.000	0	2.667
X+1	67	0	5.800	0	5.867
X+2	67	0	12.800	0	12.867
UKUPNO	201	600	20.600	0	21.401

X: Planirano finansiranje iz već potpisanog zajma Svetske banke.

X+1: Zajam Svetske banke + prva sredstva IPA + premije iz budžeta.

X+2: Zajam Svetske banke + preostala sredstva IPA + premije + mogući dodatni zajam.

Iz budžetske perspektive ovi rashodi su subvencije, iako će primaoci koristiti te subvencije za investicije.

Primjer 5

Program zapošljavanja mladih

OPIS mjere

mjera koja se mijenja i čije trajanje se produžava u toku sprovođenja

KLJUČNI ASPEKTI METODOLOGIJE

Obuhvat mjera koje se prenose u naredne periode tokom više od 3 godine

Obuhvat mjera koje trpe izmjene tokom sprovođenja

„Dodatni troškovi“ su troškovi u poređenju sa godinom pre uvođenja reforme

Opis mjere

Vlada je usvojila skup mjera za podršku zapošljavanju mladih koje će sprovesti Državna služba za zapošljavanje (DSZ).

Aktivnosti, troškovi i izvori finansiranja:

- Godina X: mehanizam za sprovođenje, zapošljavanje novih savetnika DSZ (40.000 EUR godišnje) i njihova obuka (30.000 EUR)
- Godina X+1: uključivanje korisnika u ove mjere, isplata sredstava podrške u ukupnom iznosu od 2 mil. EUR (20% budžet, 80% IPA).
- Godina X+2: isto kao X+1, finansiranje povećano na 3 mil. EUR.

Tabele za utvrđivanje troškova i finansiranja 10a i 10b (u 000 EUR)

Godina	Plate	Roba i usluge	Subvencije i transferi	Kapitalni rashodi	UKUPNO
X	40	30	0	0	70
X+1	40	0	2.000	0	2.040
X+2	40	0	3.000	0	3.040
UKUPNO	120	30	5.000	0	5.150

Godina	Budžet centralnog nivoa države	Lokalni budžeti	Drugi domaći izvori javnih finansija	IPA fondovi	Druga bespovratna sredstva	Projektni krediti	Tek treba da se utvrdi	UKUPNO
X	70			0				70
X+1	440			1.600				2.040
X+2	640			2.400				3.040
Ukupno	1.150			4.000				5.150

Izmjene tokom prve godine sprovođenja

Došlo je do teškoća sa sprovođenjem ove mjere:

- Angažovanje i obuka savjetnika DSZ odloženo je i biće završeno tek sljedeće godine, pa je polovina troškova prenijeta u tu godinu
- Prvi korisnici će primiti pomoć tek u drugoj polovini sledeće godine
- Sredstva IPA shodno tome još uvijek neće biti dostupna sledeće godine

Vlada je usvojila sledeće korektivne mjere:

- Sledeća godina: cio iznos subvencija obezbijediće se u budžetu, ali će suma biti prepolovljena u odnosu na prvobitne planove
- Naredne godine: trajanje mjere se produžava za godinu dana. Biće obuhvaćeno više korisnika u poređenju sa prvobitnim planom, uz dodatno finansiranje iz budžeta u iznosu od 300.000 EUR godišnje
- Promene će biti iskazane u narednom ERP-u

Amended costing table in the next ERP (in 1000 EUR)

Godina	Plate	Roba i usluge	Subvencije i transferi	Kapitalni rashodi	UKUPNO
X	40	15	1.000	0	1.055
X+1	40	0	2.300	0	2.340
X+2	40	0	3.300	0	3.340
UKUPNO	120	15	6.600	0	6.735

Fusnota: Bazna godina u odnosu na koju se računaju dodatni troškovi je X-2.

Godina X je sada ono što je godina X+1 bila u prethodnom ERP-u.

Ovo su i dalje dodatni troškovi jer **se porede sa godinom pre uvođenja reforme (X-2)** a ne sa poslednjom godinom prije ovog ERP-a. Ovo treba objasniti u fusnoti uz tabelu.

Trajanje mjere je produženo za godinu dana. Subvencije su povećane za iznos dodatnog finansiranja koje se sada obezbjeđuje iz budžeta, ali je ukupni iznos u godini X (X+1 u prethodnom ERP-u) prepolovljen u odnosu na prvobitni plan.

Amended financing table in the next ERP (in 1000 EUR)

Godina	Budžet centralnog nivoa države	Lokalni budžeti	Drugi domaći izvori javnih finansija	IPA fondovi	Druga bespovratna sredstva	Projektne krediti	Tek treba da se utvrdi	UKUPNO
X	1.055			0				1.055
X+1	740			1.600				2.340
X+2	940			2.400				3.340
Ukupno	2.735			4.000				6.735

Godina X je sada ono što je godina X+1 bila u prethodnom ERP-u.

Uvećano za dodatne subvencije koje se sada pružaju iz budžeta.

Sredstva IPA neće biti dostupna u godini X kao što je prvobitno bilo planirano (godina X+1 u prethodnom ERP-u).

Kako izbjeći sprovođenje reformi duže od tri godine?

PLANIRAJTE UZASTOPNE A NE NEPREKIDNE REFORME

- Primjera radi, umjesto opšte mjere usmjerene na zapošljavanje koja se svake godine dopunjava novim aktivnostima, uvedite niz manjih mjera u uzastopnim ERP-ovima (npr. jedne godine za nezaposlenost mladih, druge godine za učešće žena na tržištu rada, itd)
- Pri prvom uvođenju mjere planirajte i posljednju godinu sprovođenja

UKLJUČITE SAMO REFORMSKE DIJELOVE MJERA

- Primjera radi, formiranje sistema podrške za inovacije, MSP ili poljoprivredu, uključujući i uvođenje tog sistema u punom obimu, predstavlja reformu, dok neprekidno pružanje podrške u naknadnim godinama više nije reforma (iako se i dalje vrše određene izmjene)

ZAMIJENITE REFORME KOJE NE DAJU REZULTATE NOVIM

- Primjera radi, kada se reforme ne sprovode iz razloga nedostatka kapaciteta, finansiranja ili prioritizacije, ili kada moraju biti značajno izmijenjene kako bi postale djelotvorne i izvodljive, zamijenite „stare“ reforme novima